

Eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettaneille puolueille

Kansalaisareena ry:n, Allergia- ja Astmaliitto ry:n, Elämäntapaliiton, Kuuloliitto ry:n, Meri-Lapin Majakka ry:n, Näkövammaisten Keskusliitto ry:n, Satakunnan yhteisöt ry:n, Sininauhaliiton, Suomen Laulajain ja Soittajain Liitto Sulasol ry:n, Suomen Lähetysseura ry:n, Suomen Mielenterveysseuran, Suomen Nivelyhdistys ry:n, Suomen Palloliiton, Suomen UNICEF in, Svenska Studiecentralenin, Takuu-Säätiön, Yhden Vanhemman Perheiden Liiton, Ystävyysseurojen Liitto ry:n, Vapaaehtoistoiminnan valtakunnallisen innovaatioverkoston, Vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden VALIKKO-verkoston, Satakunnan ammattikorkeakoulun, Finlands Svenska Andelsförbundetin, Nuorten Keskus ry:n, Erytishuoltojärjestöjen liitto EHJÄ ry:n, Mummon Kammarin/Tampereen ev.lut. seurakunnat, Uudenmaan CP -yhdistys ry:n, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf:n, För Aktion Österbotten rf:n,

Vetoamus vapaaehtoistoiminnan huomioimisesta seuraavassa hallitusohjelmassa

Vapaaehtoistoiminta on vahva osa kansalaisvaikuttamista ja ihmisten välistä omaehtoista toimintaa. Se luo niin sosiaalista pääomaa ja luottamusta kuin turvallisia yhteisöjä ja taloudellista kehitystä. Vapaaehtoinen ja omaehtoinen toiminta lisää tutkimusten mukaan erityisesti tekijöidensä elämänlaatua, onnellisuutta ja terveitä elinvuosia (Ockenden 2007). Euroopassa kolme kymmenestä toimii vapaaehtoisena ja Suomessa 36 prosenttia väestöstä. Vapaaehtoisuus aktiivisena kansalaisuutena on väylä nostaa esiin ja vaikuttaa tarpeisiin ja epäkohtiin, jotka nousevat esiin omasta elinympäristöstä. Kansalaisten aktiivisuuden kasvu edellyttää ympäröivältä yhteiskunnalta keinoja tukea ja mahdollistaa vapaaehtoistoiminta niin tuen kuin kannustuksen muodossa.

Vapaaehtoistoiminta on merkki halusta osallistua ja vaikuttaa. Me allekirjoittaneet yhteisöt ajattelempa, että vapaaehtoistoiminnan olisi oltava kansalaisoikeus. Yhä enemmän korostuu vaatimus, että jokaiselle halukkaalle on löydettävä sopiva, kykyjä ja taipumuksia vastaava vapaaehtoistehtävä. Tämä edellyttää vapaaehtoistoiminnan paikkojen helppoa löytämistä ja osallistumisen esteiden minimoimista. Tulisi olla myös mahdollisuus tarvittaessa, esimerkiksi kriisien (kuten sairastuminen ja työttömyys) kohdatessa osallistua helposti vertaistukeen: saada kokemuksellista tietoa ja jakaa sitä. Mahdollisuuksien laajempi avaaminen vapaaehtoistoimintaan toimii osaltaan syrjäytymistä ehkäisevänä tekijänä ja sitouttaa toimijoita vahvasti yhteisvastuullisuuteen yhteisöllisyyttä ja sitä kautta myös tasa-arvoista ja solidaarista yhteiskuntaa vahvistaen.

Vapaaehtoisuuden esteitä ovat muun muassa tiedonpuute vaikuttamismahdollisuuksista, taloudellisten resurssien vähäisyys, lainsäädännölliset esteet/rajoitteet vapaaehtoisena toimimiseen, vakuutusturvan puuttuminen jne. Yhteiskunnan eri ryhmillä (esim. vammaiset, etniset vähemmistöt) ei myöskään aina ole samanlaista mahdollisuutta valtaväestön kanssa vapaaehtoistoimintaan osallistumiseen.

Työttömien osallistumista estävät Suomessa joidenkin työ- ja elinkeinotoimistojen noudattamat käytännöt, joissa työtön ei saa osallistua vapaaehtoistoimintaan ellei se kuulu hänen työllistymissuunnitelmaansa. Heidän yhdenvertaisuuttaan ehkäisee myös se, että monilla paikkakunnilla työttömät eivät voi tehdä sellaisia vapaaehtoistehtäviä, joista maksetaan kulukorvauksia, sillä nämä saatetaan huomioida työttömyyskorvauksissa. Työttömien yhdenvertaisuutta ei kuitenkaan saa vaarantaa lainsäädännöllisillä tai muilla velvoitteilla vapaaehtoistoimintaan tukien edellytyksenä.

Verottajan tiukka linja vapaaehtoisten kannustamiseen ja kiittämiseen, esimerkkinä aterioiden tarjoaminen, koulutus ja vaikkapa vapaaehtoistyön tekemiseen liittyvät työvaatteet ja -välineet, aiheuttaa turhaa byrokratiaa vapaaehtoistoiminnan järjestämiseen silloin, kun summat ovat pieniä. Se myös luo rakenteellisia esteitä työttömien lisäksi monille muille väestöryhmille toimia yhteiskuntaan osallistuvina kansalaisina. Vapaaehtoistoimintaa järjestävien pienten vapaaehtoisryhmien talkootyönä tehdyn varainhankinnan verovapautta on myös tarpeen selkiyttää.

Vapaaehtoistoiminta ennalta ehkäisee kansansairauksia, päihdeongelmia, yleistä pahoinvointia ja mielenterveyden ongelmia kaiken ikäisillä. Lasten ja nuorten kohdalla vapaaehtoistoimintaan osallistumisella on erityisen merkittäviä sosiaalista syrjäytymistä ehkäiseviä ja yhteisöllisyyttä edistäviä vaikutuksia. Vapaaehtoistoiminnan kautta nuori kehittää sosiaalisia valmiuksiaan, ryhmätyöskentelytaitojaan, saa ystäviä ja harrastusmahdollisuuden. Vapaaehtoistoiminta on koulun sekä perhe- ja ystävyys-suhteiden ohella tärkeä osa lapsen ja nuoren oppimista. Nuori liittyy toimintaan vapaaehtoisesti, omasta tahdostaan, ja oppii ottamaan vastuuta, toimimaan eri rooleissa niin vapaaehtoistoiminnan kuin omakohtaisten kokemustensa kautta sekä omaksuu vapaaehtoisuuteen perustuvan arvomaailman. Euroopan Unionin Nuorisostrategia 2010 -2018 nostaa vapaaehtoistoiminnan eurooppalaisen yhteistyön keskeiseksi toiminta-alueeksi.

Näitä viestejä vie eteenpäin myös vuonna 2011 vietettävä Euroopan Unionin vapaaehtoistoiminnan vuosi, joka nostaa esiin vapaaehtoistoiminnan ja toimijat ympäri Eurooppaa ja haluaa vahvistaa vapaaehtoistoiminnan arvon ja merkityksen tunnustamista ja tunnustamista.

Vapaaehtoistoiminnan järjestämistä koskeva lainsäädäntö on pirstaloituneena eri lakien sisällä. Jotta vapaaehtoistoiminnan kehittäminen olisi mahdollista, tarvitaan vapaaehtoistoiminnan järjestämisestä oma lainsäädäntö, josta Euroopassa on erilaisia esimerkkejä olemassa.

Me allekirjoittaneet tahot haluamme olla mukana vahvistamassa vapaaehtoisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa ja esitämme, että vapaaehtoinen ja omaehtoinen toiminta otetaan seuraavaan hallitusohjelmaan kehittämiskohteeksi. Olemme valmiit myös valmistelussa antamaan asiantuntijuutemme käyttöönne.

APPELL

till de partier som ställer upp kandidater i riksdagsvalet

Kansalaisareena rfn, Allergi- och Astmaförbundet rf, Förbundet för Sund Livsstil, Finska Hörselförbundet rf. , Meri-Lappis Fyr rf, Synskadades Centralförbund rf, Satakunnan yhteisöt ry, Sininauhaliitto, Suomen Laulajain ja Soittajain Liitto Sulazol ry, Finska Missionssällskapet rf, Föreningen för Mental Hälsa i Finland, Suomen Nivelyhdistys ry, Suomen Palloliitto, Finska UNICEF , Svenska Studiecentralen, Garanti-Stiftelsen, Ensamfrösörjarnas Förbund, Vänskapsföreningarnas Samfund rf, Frivilligarbetets nationella innovationsnätverk, VALIKKO-nätverket för koordinatorerna inom frivilligverksamheten samt Satakunta yrkeshögskola, Finlands Svenska Andelsförbund, Nuorten Keskus ry:n, Erytishuoltojärjestöjen liitto EHJÄ ry, Mummon Kammari/Tampereen ev.lut. seurakunnat, Nylands Cp-föreningen rf, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, För Aktion Österbotten r.f.,

vädja om att frivilligverksamheten skall uppmärksammas i nästa regeringsprogram

Frivilligverksamhet utgör en viktig del av medborgaraktiviteten och den spontana verksamheten människor emellan. Den skapar såväl socialt kapital och medborgerligt förtroende i samhället, men bidrar också märkbart till landets ekonomiska utveckling. Undersökningar visar att frivillig och självinitierad verksamhet främjar livskvaliteten och skapar lycka och hälsa bland de aktiva (Ockenden, 2007). I Europa är 30 % av medborgarna engagerade i frivilligarbete, i Finland är procentandelen 36%. Via frivilligverksamheten ges den aktiva medborgaren möjligheter att lyfta fram behov samt rätta till eventuella missförhållanden som finns i den egna närmiljön. En ökad aktivitet bland medborgarna förutsätter att samhället stöder frivilligverksamheten såväl med direkta stöd som genom sporrande insatser.

Ett engagemang inom frivilligverksamheten visar på medborgarnas önskan att delta och påverka. Vi som undertecknat denna appell anser att frivilligverksamhet bör vara en medborgerlig rättighet. Var och en som önskar delta i verksamheten bör ges möjlighet att hitta en uppgift som motsvarar de egna behoven och förutsättningarna. Det här förutsätter att frivilligverksamheten är lättillgänglig och att de hinder som finns undanröjs. Frivilligverksamhet bidrar också till att förhindra social utslagning och vi anser därför att alla medborgare bör ha tillgång till frivillig hjälp och stöd vid krissituationer, såsom t ex sjukdom eller arbetslöshet. En aktiv frivilligverksamhet ökar gemenskapen och stärker jämlikheten och solidariteten i samhället.

De hinder som bör röjas undan är följande: brist på information kring de påverkningssmöjligheter som finns, knappa ekonomiska resurser, rättsliga hinder, avsaknad av försäkringsskydd osv. Vissa grupper i samhället (t.ex. personer med funktionshinder, etniska minoriteter) har idag inte heller samma, likvärdiga möjligheter att ta del i frivilligverksamhet som den övriga befolkningen.

I Finland har arbetslösa svårt att delta i frivillig verksamhet i och med att några av arbets- och näringsbyråerna tillämpar principer enligt vilka arbetslösa inte får delta i frivillig verksamhet om det inte är en del av deras sysselsättningsplan. På många orter kan arbetslösa inte heller ta emot sådana frivilliga uppdrag som berättigar till kostnadsersättningar, eftersom dessa inverkar negativt på deras arbetslöshetsersättning. De arbetslösas jämlika behandling får heller inte riskeras genom att man via lag eller andra förpliktelser kopplar ihop arbetslöshetsstöden med påtvingad aktivitet inom frivilligsektorn.

Beskattarens hårda linje gällande uppmuntrande och uppskattande insatser som riktar sig till frivilligarbetare, t ex då arbetsgivaren bjuder på mat, skolning eller arbetskläder och –utrustning, leder till onödigt tung byråkrati för frivilligverksamheten, särskilt då det är fråga om små summor. Dagens krav utgör ett hinder inte bara för arbetslösa, utan också för många andra befolkningsgrupper som aktivt önskar delta i frivilliga uppgifter som samhället tillgodo. Skattereglerna beträffande mindre frivilligorganisationers medelinsamling bör också ses över.

Frivilligverksamhet förebygger missbrukarproblem, allmänt illamående och mentala problem bland medborgare i alla åldrar och stärker folkhälsan i landet. Dess möjlighet att förhindra social utslagning och stärka samhörigheten är särskilt viktig då det gäller barn och unga. De unga kan inom frivilligverksamheten utveckla sina sociala färdigheter och förmågan att fungera och arbeta i grupp. Dessutom ges de en möjlighet att hitta nya vänner och nya intressen. Vid sidan av skolan, familj och vänner spelar frivilligverksamheten en betydande roll för de unga på vägen mot vuxenlivet. De unga ansluter sig frivilligt, på eget initiativ, till verksamheten och lär sig att ta ansvar och fungera i olika uppdrag utgående från verksamhetens och egna behov och erfarenheter. Som en följd tar den unga till sig de värderingar som ligger till grund för ideellt arbete. EU:s ungdomsstrategi 2010-2018 lyfter fram det europeiska samarbetet inom frivilligverksamheten som ett av sina centrala verksamhetsområden.

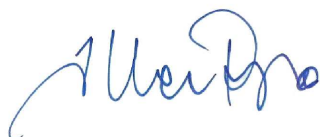
De här budskapen förmedlar också det innevarande Europaåret för frivilligarbete, ett temaår med syfte att öka medvetenheten om värdet och betydelsen av ideellt engagemang och målet att lyfta fram den frivilliga verksamheten och dess aktörer runt om i Europa.

Den lagstiftning som berör frivilligverksamhet är idag splittrad på flera olika lagrum. För att den frivilliga verksamheten skall kunna utvecklas behövs det en egen lagstiftning för området. Detta är redan verklighet i flere europeiska länder.

Vi, undertecknade parter, vill vara med och stärka frivilligheten i det finska samhället och uppmanar därför de regeringsbildande partierna att ta med frivilligverksamheten som ett utvecklingsprojekt i följande regeringsprogram. Vi står gärna till förfogande med vår sakkunskap vid beredningen.

Anitta Raitanen
toiminnanjohtaja
Kansalaisareena ry

Ilkka Repo
toimitusjohtaja
Allergia- ja Astmaliitto ry – Allergi och Astmaförbundet rf

Sari Aalto-Matturi
toiminnanjohtaja
Elämäntapaliitto – Förbundet för Sund Livsstil

Pekka Lapinleimu
toiminnanjohtaja
Kuuloliitto ry - Finska Hörselförbundet rf

Tuula Huttunen-Koivumaa
toiminnanjohtaja
Meri-Lapin Majakka ry - Meri-Lappis Fyr rf

Mauno Lehtinen
toimitusjohtaja
Näkövammaisten Keskusliitto ry – Synskadades Centralförbund rf

Anneli Nokkonen
puheenjohtaja
Satakunnan yhteisöt ry

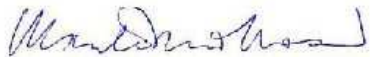
Arne Kiviniemi
toiminnanjohtaja
Sininauhaliitto ry

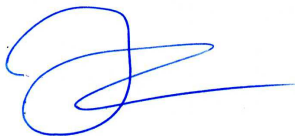
Virpi Häyrinen
toiminnanjohtaja
Suomen Laulajain ja Soittajain Liitto ry, Sulasol ry

Seppo Rissanen
johtaja
Suomen Lähetysseura ry – Finska Missionssällskapet rf

Marita Ruohonen
toiminnanjohtaja
Suomen Mielenterveysseura – Föreningen för Mental Hälsa i Finland

Jyrki Laakso
toiminnanjohtaja
Suomen Nivelyhdistys ry

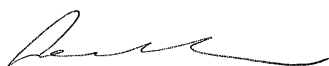
Kimmo J. Lipponen
toimitusjohtaja
Suomen Palloliitto

Marja-Riitta Ketola
pääsihteeri
Suomen UNICEF – Finska Unicef

Matts Granö
studiedirektor
Svenska studieccentralen

Leena Veikkola
toiminnanjohtaja
Takuu-Säätiö – Garanti Stiftelsen

Heljä Sairisalo
toiminnanjohtaja
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto – Ensamförsörjarnas Förbund

Seppo Kalliokoski
puheenjohtaja
Ystävyyssseurojen Liitto ry – Vänskapsföreningarnas Samfund rf

Sinikka Kaakkuriniemi
puheenjohtaja

Vapaaehtoistoiminnan valtakunnallinen innovaatioverkosto – Frivilligarbetets nationella innovationsnätverk

Liisa Reinman

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattoreiden VALIKKO-verkosto – VALIKKO-nätverket för koordinatorena inom frivilligverksamheten

Eeva-Liisa Moisio
toimialajohtaja

Satakunnan Ammattikorkeakoulu – Satakunta yrkeshögskola

Per-Erik Lindström
VD

Finlands Svenska Andelsförbund

Eija Kallinen
pääsihteeri
Nuorten Keskus ry

Kai Laitinen
toiminnanjohtaja
Erityishuoltojärjestöjen liitto Ehjä ry

Maarit Tammisto

Maarit Tammisto
toiminnanjohtaja
Mummon Kammari/Tampereen ev.lut. seurakunnat

Gun Ainamo
Gun Ainamo
toiminnanjohtaja
Uudenmaan CP-yhdistys – Nylands CP-förening ry

Jukka Riipinen
toiminnanjohtaja
Irti Huumeista ry

Marita Tierala
verksamhetsledare
Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf

Hedda Halonen
verksamhetsledare
Åbo svenska föreningsråd rf

Mats Brandt
Styrelsesordförande
För Aktion Österbotten rf